

Horia-Costin CHIRIAC
Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași

MO TENIREA FAMILIEI MOT , **una dintre recuperările necesare timpului nostru**

Book
review

Progresul unei societăți, indiferent unde se află poziționată aceasta pe glob, depinde în mod fundamental de o serie de condiții, printre care se numără și asumarea unui anumit set de valori morale. În lipsa acestora, istoria o dovedește prin multiple exemple, există întotdeauna riscul pervertirii progresului uman și creării unor forme de civilizație care, în pofida atingerii anumitor performanțe de ordin tehnologic, nu permit crearea unui model social viabil pe termen lung. Mediocritatea socio-economică și totalitarismul politic se numără printre efectele nedorite ce însoțesc adesea periplul istoric al unor asemenea societăți, fragile din punctul de vedere al profilului axiologic asumat. Din păcate, poate mai mult decât în alte zone ale lumii, Estul Europei a cunoscut, în a doua jumătate a secolului trecut, apariția unor forme de organizare socială și politică ale căror urmări axiologice pe termen lung, dincolo de unele performanțe limitate în planul culturii materiale, se fac simțite și astăzi.

Orice încercare de reconstrucție politică și economică, în cheie autentic democratică, a unei astfel de societăți trece prin dificilul și îndelungatul proces al recalibrării axiologice, mai ales prin redescoperirea valorilor autentice ale trecutului. Cum în anii regimurilor totalitare imaginea trecutului istoric a fost grav mutilată, efortul de a recupera ceea ce s-a pierdut autentic din acest trecut este unul considerabil, iar dificultățile sunt numeroase. Dincolo de accesul la o informație fragmentată de raritatea și precaritatea surselor de încredere, încercarea de a recupera valorile trecutului se lovește adesea de lipsa unor criterii clare de selecție a informației relevante. Tocmai de aceea, situațiile când asemenea criterii clare nu lipsesc pot fi considerate printre cele mai fericite. Este și cazul lucrării pe care vom încerca să o prezentăm pe scurt în continuare, a cărei apariție poate fi considerată salutară în cadrul efortului societății românești de a-și redescoperi valorile autentice, adică pe acelea care au stat la baza întemeierii României Moderne.

Sub titlul *Mo tenirea Familiei Mot* se ascunde o veritabilă monografie a uneia dintre cele mai importante familii de mare tradiție din Moldova, în rândurile căreia găsim importante personalități ce au marcat în plan politic, științific sau cultural viața societății românești, din secolul al XVII-lea și până în contemporaneitate. Motenii au fost unii dintre cei mai apreciați membri ai elitelor Moldovei și, mai târziu, ai României, fiind distinși cu dregătorii importante.

Se evidențiază în acest sens, printre alții, stolnicul Gheorghe Motăș, trei deputați de Vaslui, Iordache Motăș, Iorgu Motăș (cunoscut membru al partidului conservator-democrat condus de Take Ionescu), Mihalache Motăș, dar și o serie de membri ai familiei cu deosebite realizări în plan academic. Din ultima categorie, amintim pe Petru Motăș, decorat cu ordinul „Steaua României”, pe primul Decan și unul dintre fondatorii Facultății de Medicină Veterinară din București, profesorul universitar Constantin t. Motăș (1869-1931), pe unul dintre fondatorii industriei de gaz metan din România, inginerul Constantin Motăș (1887-1976), pe senatorul Constantin Motăș, pe fratele acestuia, Eduard Motăș, dar și pe Constantin C. Motăș (1891-1980), eminentă personalitate a biologiei românești, doctor al Universității

din Grenoble, profesor universitar, membru al Academiei Române și întemeietor al freatobiologiei.

De asemenea, demni de menționat sunt și unii membri de frunte ai Armatei Române, precum generalul de divizie și de corp de armat Dumitru Mot sau colonelul Mihai Mot, decorat la rândul său cu ordinul „Steaua României”.

O simplă privire aruncată tabloului genealogic al familiei, alcătuit cu admirabilă trudă de Lucian-Valeriu Lefter, Șerban-Andrei Toma, Florin-Alexandru Luca și Mihai-Alin Pavel, ne dezvăluie atât anvergura familiei Mot din rândurile căreia se disting atât de multe personalități, cât și complexitatea demersului autorilor volumului în discuție. Dealtfel, autorii lucrării au dus la bun sfârșit cu deosebită migală ambițioasă sarcină de a aduce la lumină, de sub colbul arhivelor, prețioasele informații privind varietatea deconcertantă a personalităților familiei Mot și realizările acestora. Din păcate, matriile de ordin material ce atestau locul de frunte ocupat în Iași de familia Mot – casele Mot și din Piața Unirii – au fost demolate în epoca regimului comunist, însă importanța lor în peisajul arhitectural al Iașului interbelic nu poate fi nicidecum pusă la îndoială.

Dincolo de anvergura efortului de documentare și de coerența abordării cronologice a subiectului, *Moțtenirea Familiei Mot* se distinge și prin fericită îmbinare a relatărilor venite din varii surse, inclusiv de la un număr semnificativ de colaboratori, oameni ce depun matrie cu privire la înalta calitate morală și remarcabilele realizări ale membrilor acestei familii.

Drept urmare, putem remarca înaltul standard de profesionalism pe care prezenta monografie îl instituie prin apariția sa pe piața românească a cărții, standard ce va trebui asumat și de alte lucrări din aceeași categorie pe care sperăm că publicul de la noi va avea ansa să le parcurgă în viitor și care se vor constitui, ca și volumul de față, în tot atâtea gesturi de autentică valoare culturală menite să reîntregească imaginea despre un trecut al cărui valori au fost uneori, în mod nedrept, trecute sub tăcere. Fără raportarea la un asemenea trecut este greu de crezut că viitorul României poate fi asumat într-un registru axiologic apt să-l scoată în mod definitiv de sub imperiul mediocrității.